

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla **felperes neve** (felperes címe) **felperesnek**, dr. Pozsonyi Tibor ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) **I. r.**, **II.rendű alperes neve** **II. r.**, **III.rendű alperes neve** (III.rendű alperes címe) **III. r. alperes** ellen **kártérítés** iránt indított perében a Veszprém Megyei Bíróság 2007. június 25. napján kelt, 3.P.20.330/2007/6. számú ítéletével szemben az I-II. r. alperesek által 7. sorszám alatt csatolt fellebbezés folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezéseket részben megváltoztatva mellőzi a felperesnek a III. r. alperes részére 15 napon belül megfizetendő 20.000.- (húszezer) forint + ÁFA megfizetéséről szóló marasztalását.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az I-II. r. alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 5.000.000.- forintot és ennek kamatát. Kötelezte továbbá az I-II. r. alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 300.000.- forint + ÁFA ügyvédi díjat és felhívásra az államnak 600.000.- forint előlegezett eljárási illetéket. Egyebekben úgy rendelkezett, hogy a fennmaradó eljárási illetéket az állam viseli. Kötelezte ezen túlmenően a felperest, hogy fizessen meg a III. r. alperesnek 20.000.- forint + ÁFA ügyvédi díjat perköltségként. Ezt meghaladóan a perrel felmerült saját költségeiket a felek viselik.

A megyei bíróság a felperes pontosított kereseti kérelmét - polgári jogi igény - megalapozottnak találta. Az alperesek jogellenes magatartását állapította meg

az alperesek büntetőjogi felelősségét kimondó jogerős ítéletre figyelemmel. Hivatkozott ebben a körben a Ptk. 4. § (2) bekezdésére.

Elfogadta a Veszprémi Városi Bíróság B.1008/2001. szám alatt folyamatban volt büntetőeljárás során hozott, és az alperesek büntetőjogi felelősségét 1 rb. jelentős kárt okozó, társtettesként elkövetett csalás büntetőjogi megállapító jogerős ítélet tényállását. Az I. és II. r. alperesek együttes károkozását ugyancsak a jogerős büntető ítélet értelmében látta megállapíthatónak, a társtettesi elkövetés alapján.

Vizsgálta a Ptk. 339. § (1) bekezdését, valamint a 340. § (1) bekezdését és megállapította, hogy a felperes úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az alperesek ugyanis a felperest megtévesztve, pénzszerzési célzattal több alkalommal olyan nyilatkozatot tettek, hogy a gép 5 évnél fiatalabb, üzembe helyezésre még nem került sor, ezért az állami pályázat feltételeinek megfelel. A gépet azonban a megkötött szerződésben foglaltak ellenére sem adták át.

Álláspontja szerint a kár összege is kétségtelenül bizonyított a büntetőeljárás adatai, a rendelkezésre álló okiratok, valamint arra figyelemmel, hogy az 5 millió forint átvételét maguk az I-II. r. alperesek sem vitatták.

Megállapította a megyei bíróság, hogy bár a szerződés a két kft., az "A" Kft., mint eladó /későbbi nevén III.rendű alperes neve/ és a "B" Kft., mint vevő között jött létre, azonban a büntetőeljárásra figyelemmel, és hogy a "B" Kft. részéről a felperes részére a kár követelése engedményezésre került, a felperes jogosult volt azt érvényesíteni.

Azt az alperesi állítást, mely szerint a felperes is hozzájárult a kár bekövetkeztéhez, a megyei bíróság nem találta megalapozottnak. Indokolása szerint a pályázat elbírálása során meghatározó feltétel volt a gép életkora, és éppen ebben a tekintetben tévesztették meg az alperesek - jogerős büntető ítélet szerint is megállapítva - a felperest. A lefolytatott bizonyítási eljárás során olyan bizonyítékot az alperesek nem tudtak megjelölni, amely a felperes, illetve a jogelődjének közrehatását a kár bekövetkeztében kétséget kizáróan alátámasztotta volna.

A megyei bíróság a késedelmi kamatról is a felperesi kereseti kérelemnek megfelelően döntött figyelemmel a Ptk. 360. § (1) bekezdésére, valamint a 301. §-ra. Az általános szabályok - Pp. 78. § (1) bekezdése - szerint rendelkezett a perköltség megfizetéséről. Emellett figyelemmel volt a hatályon

kívül helyező végzésben megállapított költségekre, valamint a felperes kereseti kérelmének módosítására is.

A fentieken túl a megyei bíróság a felperest a felperesi elállásra tekintettel a Pp. 161. §-a szerint kötelezte a per megszüntetése folytán a III. r. alperes képviselétével kapcsolatos ügyvédi díj perköltségként történő megfizetésére.

Az ítélettel szemben az alperesek jelentettek be fellebbezést, melyben elsődlegesen kérték a megyei bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet Pp. 253. § (3) bekezdése szerinti megváltoztatását, a kereset elutasítását kérték.

Indokolásuk elsősorban arra irányult, hogy kifogásolták "C", a felperes képviselőjének az eljárását. Erre figyelemmel lényeges eljárási szabálysértésre hivatkoztak, hiszen "C" az összeférhetetlenségre figyelemmel a képviselétről lemondott, azonban ennek ellenére a tárgyaláson továbbra is bent maradt, és a felperes mellett ülve alkalmanként vele továbbra is konzultált. A megyei bíróság az alperesi kérés ellenére sem foglalt állást a felperesi képviselő által korábban tett nyilatkozatok joghatályossága felől.

Másodszorban kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakat, mivel az ítéletben a tényállás megállapítása kapcsán a konkrét bizonyítékokat nem jelölte meg pontosan, nem utalt az engedményezési szerződés, a pályázat, hitel körülményei, a kárkötelem vonatkozásában kifejtett alperesi álláspont kapcsán arra, hogy azt miért nem találta helytállónak.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság az ítélet tábla hatályon kívül helyező végzésének sem tett teljes körűen eleget. A felperes pontosított keresete meglátásuk szerint továbbra sem felel meg a Pp. 121. § (1) bekezdés c.) és e.) pontjának.

Előadták, hogy a felperesi jogi álláspont és az elsőfokú bíróság által ennek vonatkozásában az ítéletben kifejtettek nem helytállóak. Mivel a két kft. között az adásvételi szerződés létrejött, és annak érvénytelensége nem került bizonyításra, ezért a felperes a követelését a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján nem, csak a Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján szerződésszegésért való felelősség alapján érvényesíthette volna. Az egyetemleges felelősség megállapításának oka sem került alátámasztásra, mellyel összefüggésben hivatkoztak a Ptk. 344. § (2) bekezdésére.

A károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, figyelemmel arra, hogy az adásvétel tárgyát képező gép életkorának ellenőrzése és az adásvételi szerződés megkötése kapcsán nem tanúsított elvárható gondosságot. Nem alapozhatott volna ugyanis csak és kizárólag az alperesek által adott

nyilatkozatra. Mindemellett egy teljesen új és egy 38 éves gép között egy laikus számára első látásra érzékelhető különbség van. A 2007. május 2. napján tartott tárgyaláson az alperesek indítványozták a felperes oldalán a tárgyalások során eljáró szakértő meghallgatását, azonban erre a megismételt eljárásban nem került sor. Ebből adódóan a tényállás teljes körű felderítése nem történt meg, számos releváns kérdés tisztázatlan maradt.

Nem kerültek elbírálásra az alperesek által az engedményezéssel kapcsolatban kifejtettek sem. A megyei bíróság kizárólagosan a felperesi hivatkozásokat kiemelve rögzítette a tényeket. Továbbra is azt állítják, hogy a kár alperesi jogellenes magatartás hiányában is bekövetkezett volna.

Nem a gép életkora miatt nem jutott a felperes a pályázati pénzhez, illetve a banki hitelhez, hanem a nem gondos felperesi magatartás, valamint a pályázatíró cég részéről történt elírás okából. A banki hitel megghiúsulásának oka pedig fedezethiány volt.

Az ítélet pusztán a jogellenes magatartásra hivatkozik a kárkötelem tekintetében, a többi konjunktív feltételt nem részletezi.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

A megyei bíróság a megismételt eljárás során lefolytatott bizonyítás eredményeképpen rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján helyesen, kellő súllyal értékelte, és ennek alapján megalapozott tényállást állapított meg, amelyből helytálló jogi következtetést vont le.

Az ítélőtábla - figyelemmel az alperesi fellebbezésre is - elsőként azt vizsgálta, hogy a megyei bíróság eleget tett-e a hatályon kívül helyező végzésben foglaltaknak. Azáltal, hogy a felperes a megyei bíróság felhívásának eleget téve 5.000.000.- forintos kereseti követelést érvényesített I. és II. r. alperesekkel szemben, és megjelölte annak jogalapjaként a Ptk. 339. § (1) bekezdését, valamint 344. § (1) bekezdését, továbbá keresetének ténybeli és jogi alapjaként az alperesek büntetőjogi felelősségét megállapító ítéletre hivatkozott, a kereseti kérelem a Pp. 121. § (1) bekezdésének c.) és e.) pontjában foglalt tartalmi követelményeknek is megfelel. Az így pontosított kereset és a 3. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt alperesi ellenkérelem korlátai között az eljárás lefolytatásának további akadályja nem volt. Miután a felperes kereseti kérelmének jogalapjaként a bűncselekménnyel okozott kárt jelölte meg, ezért szükségtelenné vált a hatályon kívül helyező végzésre tekintettel a mögöttes felelősség ténybeli és jogi alapjának vizsgálata.

Úgyszintén a követelés jogalapjára, valamint a III. r. alperessel szemben a keresettől elállásra figyelemmel vált mellőzhetővé a III. r. alperes vonatkozásában a jogutódlás, illetve a névváltozás tisztázása. Az engedményezés szabályos, alperesekkel szemben hatályos volt.

A felperesi jogi képviselő eljárásával, illetve nyilatkozatainak joghatályosságával kapcsolatos eljárási szabálysértésre hivatkozást az ítéltábla nem találta alaposnak.

Miután a felperesi jogi képviselő összeférhetetlenségének gyanúja felmerült, "C" ügyvéd a képviseletről lemondott, és a továbbiakban a felperes személyesen járt el, a lemondást követően a felperes úgy nyilatkozott, miszerint a per során tett nyilatkozatait mindenben fenntartja.

Rámutat az ítéltábla arra, hogy a bíróság előtti képviseletre adott meghatalmazás az anyagi jogi jogosulttól, illetve kötelezettől származó, bírósághoz intézett nyilatkozat, amelynek alapján a képviselő, a képviselt nevében végezhet perbeli cselekményeket. A képviselő nyilatkozatait a fél nyilatkozataként, illetve eljárásaként kell megítélni. Ebből következően azáltal, hogy a felperes a jogi képviselőjének lemondását követően nyilatkozatait fenntartotta, ez nem csak a személyesen, saját maga által tett nyilatkozatokra, hanem a jogi képviselője által a felperes nevében tett nyilatkozatokra is vonatkozik. Ezért "C" ügyvéd perbeli nyilatkozatainak joghatályosságáról külön nem kellett dönten, azokat a felperes nyilatkozata alapján fenntartottnak és joghatályosnak kell tekinteni. Azáltal pedig semmilyen eljárási szabálysértés nem valósult meg, hogy a jogi képviselő lemondását követően adott esetben a tárgyaláson hallgatóként bent maradt.

Rámutat arra is az ítéltábla, hogy a felperest választási jog illette meg abban a tekintetben, hogy követelését a szerződésszegésre alapítva, vagy szerződésen kívüli, bűncselekménnyel okozott kár címén érvényesíti. Jelen esetben a felek között kötött adásvételi szerződés nem zárja ki annak lehetőségét, hogy - figyelemmel a jogerős büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletre is - a felperes szerződésen kívül okozott kár címén pereljen. Mivel pedig a felperes követelésének jogalapjaként az alperesek által elkövetett bűncselekményt jelölte meg, ezért a követelésének megalapozottságát a szerződésen kívüli károkozás vonatkozó rendelkezései szerint polgári jogi igényként kellett elbírálni. Ebből következően került sor a felperes részéről igényének kizárólag I. és II. r. alperesekkel, mint természetes személyekkel szembeni érvényesítésére és a III. r. alperessel szemben a keresettől való elállásra.

A fentiekre figyelemmel a jogellenes magatartás speciális - bűncselekmény elkövetése - jellegéből adódóan, valamint az ügyben született jogerős büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletre tekintettel nem alapos az az alperesi érvelés, mely szerint a kárkötelem konjuktív feltételeiből csupán a jogellenes magatartást jelölte meg a megyei bíróság. A büntető ítélet egyértelműen megállapította, hogy az alperesek megtévesztő magatartása következtében keletkezett a felperesnél az 5.000.000.- forintos kár. Bár a büntetőeljárásban egyéb törvényes útra utasított polgári jogi igény érvényesítése során lehetőség van eltérő tényállás megállapítására, azonban jelen eljárásban az alperesek részéről nem került sor másnak a bizonyítására. Eltérő tények bizonyításának hiányában a megyei bíróság megalapozottan fogadta el a büntető ítélet alapján bizonyítottanak a kár bekövetkezését, és annak mértékét, a jogellenes magatartást az alperesek részéről, valamint a kettő közötti okozati összefüggést.

A szerződés megkötése során a felek számára kétséget kizáróan ismert volt az a felperesi jövőbeni feltevés, mely szerint a gép vásárlásához állami támogatásra tart igényt, ehhez pedig a gép 5 évesnél fiatalabb életkora elengedhetetlen. Nem volt szükség tehát a felperes pályázatának, illetve annak elutasítása egyéb körülményeinek a vizsgálatára, mivel a pályázat teljesen hibátlan benyújtása esetében sem kaphatta volna meg a támogatást figyelemmel arra, hogy a gép az előírt életkornál lényegesen idősebb volt. Ebből a szempontból pedig nem bír jelentőséggel az, hogy ténylegesen milyen okból utasították el a támogatás iránti igényét.

Az az alperesi érvelés sem foghatott helyt, hogy a felperes, mint károsult nem úgy járt el a kár elhárítása érdekében, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Mivel az alperesek részéről büntetőjogi felelősséget megalapozó, szándékos megtévesztő magatartás nyilvánult meg, ezért a felperesi oldalon a közreható magatartás, és a kármegosztás lehetősége fel sem merült. Megalapozottan mellőzte a megyei bíróság mindezekre tekintettel a felperes mellett eljárt „szakértő” meghallgatását.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra a megyei bíróság érdemben helyes ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Észlelte ugyanakkor az ítéletábra, hogy a megyei bíróság eljárási szabályt sértett azáltal, hogy a már csak az I. és II. r. alperesekkel szemben érdemben döntő ítéletében a felperest a III. r. alperessel szemben perköltség megfizetésére kötelezte, holott a III. r. alperessel szemben folyamatban lévő per megszüntetésre került. Mivel a felperes és a III. r. alperes között már nincs

az eljárás folyamatban, ezért az ítéltábla a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül mellőzte a felperes 20.000.- forint + ÁFA ügyvédi díj megfizetésére kötelezését.

A fellebbező alperesek pervesztesek lettek, ezért a felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni, a felperes pedig jogi képviselővel nem rendelkezik, ezért részére másodfokú perköltség megállapítását az ítéltábla mellőzte.

Győr, 2008.évi május hó 28. napján

Dr. Ábrahám Éva sk
a tanács elnöke

Dr. Lezsák József sk.
előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.
bíró